

Käräjäoikeuden lautamiesten määrän vahvistaminen

Kunnanhallitus 31.03.2025

249/03.06.00/2025

Valmistelija	hallinnon asiantuntija Gunnel Ekström, etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 lausuntonaan todeta, että Kirkkonummen kunnanhallitus puoltaa käräjäoikeuden ehdotusta vahvistaa lautamiesten määräksi 90, joista Kirkkonummen kunnan osuus on 8 lautamiestä. 2 tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely	
Päätös	
Selostus	<p>Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus on 12.3.2025 päivätyllä kirjeellä pyytänyt Kirkkonummen kunnan lausuntoa käräjäoikeuden lautamiesten määrästä. Lausunto tulee antaa viimeistään 7.4.2025.</p> <p>Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 4 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet kunnanvaltuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Tuomioistuinvirasto vahvistaa käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän. Kunnan alueelta valittavien lautamiesten lukumäärä määräytyy kunnassa henkikirjoitettujen asukkaiden lukumäärän suhteessa.</p> <p>Tuomioistuinvirasto on pyytänyt käräjäoikeuden lausuntoa lautamiesten lukumäärän vahvistamisesta. Ennen lautamiesten määrän vahvistamista käräjäoikeuden on varattava tuomiopiirinsä kunnille tilaisuus antaa asiassa lausunto.</p> <p>Tuomioistuinvirasto on päätöksellään 16.6.2021 vahvistanut Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lautamiesten määrän yhteensä 104 lautamieheksi. Kirkkonummen osalta lukumäärä on ollut 13.</p> <p>Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lausuntopyynnössä 12.3.2025 on todettu mm. seuraavaa: ”Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden kanslia on siirtynyt käräjäoikeuden uusiin toimitiloihin Espoon Otaniemeen heinäkuussa 2022. Tuossa yhteydessä toiminta Lohjan oikeustalossa päättyi ja käräjäoikeuden istuntopaikasta Kirkkonummella luovuttiin. Näin ollen varsinkin Karkkilan, Kirkkonummen, Lohjan, Siuntion ja Vihdin alueelta valittavien lautamiesten käräjämatkojen pituus ja matkaan kuluva aika on pidentynyt.</p> <p>Toisaalta entisen Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden tuomiopiiri on laaja ja sen elinkeinorakenne poikkeaa vanhan Espoon käräjäoikeuden tuomiopiirin elinkeinorakenteesta esimerkiksi siltä osin, että läntisellä</p>

Uudellamaalla lautamiehistä moni harjoittaa maanviljelyä, mikä tarkoittaa sitä, että heillä on vaikeuksia ja esteitä osallistua istuntoihin kylvö- ja sadonkorjuuaikana. Alueella on myös paljon ruotsinkielisiä kuntia. Näin ollen entisen Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden tuomiopiirin kuntien alueelta valittavien lautamiesten määrän vähentäminen merkitsisi sitä, että näille kunnille voisi tulla vaikeuksia varmistaa se, että lautamiehet edustaisivat mahdollisimman tasaisesti kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Edellä esitetyn perusteella käräjäoikeus esittää kunnille harkittavaksi, että lautamiesten määrää vähennettäisiin maltillisesti. Näin toimien yksittäisille lautamiehille tulisi ensinnäkin jonkin verran enemmän istuntoja. Toisaalta lautamiesten maltillinen vähentäminen mahdollistaisi sen, että lautamieheksi nimitettäisiin vain tehtävään aidosti sitoutuneita ja sellaisia lautamiehiä, joilla on todellinen mahdollisuus osallistua käräjäoikeuden istuntoihin ilman toistuvia esteilmoituksia. Samalla lautamiesten määrä vahvistettaisiin nykyistä enemmän laissa edellytetyllä tavalla tuomiopiirin kuntien asukasluvun mukaisessa suhteessa, mutta kuitenkin niin, että edellä kerrotut kuntien erityispiirteet ja etenkin asukkaiden kielelliset oikeudet otettaisiin huomioon määrää vahvistettaessa. Näin ollen käräjäoikeus esittää, että lautamiesten määrä vahvistettaisiin 90 lautamieheksi. Kirkkonummen osalta lautamiesten lukumäärä olisi 8.”